

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

УХВАЛЕНО

Вченою радою
Білоцерківського національного
аграрного університету
Протокол № 16
від «23» 12 2019 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор Білоцерківського
національного аграрного
університету, академік НААНУ
А.С. Даниленко
_____ 2019 р.

ПОЛОЖЕННЯ

**ПРО АКАДЕМІЧНУ ДОБРОЧЕСНІСТЬ
У БІЛОЦЕРКІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ
АГРАРНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ**

1. Загальні положення

1.1. Положення про академічну доброчесність у Білоцерківському національному аграрному університеті (БНАУ) є внутрішнім підзаконним нормативним актом, який спрямовано на забезпечення якісних освітніх послуг для здобувачів освіти, дотримання норм і правил етичної поведінки всіма учасниками освітнього процесу.

1.2. Положення розроблено на основі Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», «Про запобігання корупції», Цивільного Кодексу України, Етичного Кодексу університетської спільноти БНАУ, Статуту БНАУ, Колективного договору та інших нормативно-правових актів чинного законодавства України та нормативних актів БНАУ.

1.3. Мета Положення полягає в утвердженні чесності й етичних цінностей в освітньому процесі і науковій діяльності в БНАУ, формуванні високої академічної культури, носіями якої повинні бути науково-педагогічні працівники та здобувачі вищої освіти, а також запобіганні порушенням академічної доброчесності.

2. Основні види порушень академічної доброчесності

Закон України «Про освіту» визначає основні види порушень академічної доброчесності та відповідальність учасників освітнього процесу за такі порушення. Зокрема, відповідно до ч. 4 ст. 42 Закону, порушеннями академічної доброчесності є академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво та необ'єктивне оцінювання.

2.1. Академічний плагіат:

- плагіат фрагментів письмових робіт та повних текстів;
- плагіат ідей, даних, моделей, ілюстрацій тощо;
- відсутність належних посилань за відсутності привласнення авторства;
- помилки цитування.

2.2. Самоплагіат:

- дуплікація публікацій — публікація однієї і тієї самої наукової роботи (цілком або з несуттєвими змінами) в декількох виданнях, а також повторна публікація (цілком або з несуттєвими змінами) раніше оприлюднених статей, монографій, інших наукових робіт як нових наукових робіт;
- дуплікація наукових результатів — публікація повністю чи частково одних і тих самих наукових результатів у різних статтях, монографіях, інших наукових працях як нових результатів, які публікуються вперше;
- подання у звітах з виконання різних наукових проектів тих самих результатів як таких, що отримані під час виконання відповідного проекту;

- повторне подання здобувачами освіти письмових робіт, які вже подавалися як звітність з інших дисциплін, без дозволу викладача;
- агрегування чи доповнення даних — суміщення раніше опублікованих і нових даних без їх поділу з відповідними посиланнями на попередню публікацію;
- повторний аналіз раніше опублікованих даних без посилання на попередню публікацію цих даних та раніше виконаного їх аналізу.

2.3. Фабрикація:

- наведення у письмових роботах здобувачів та в наукових роботах вигаданих чи неперевірених даних, зокрема статистичних даних, результатів експериментів, розрахунків чи емпіричних досліджень, фотографій, аудіо- та відеоматеріалів тощо;
- посилання на вигадані джерела інформації або навмисне посилання не на справжнє джерело;
- приписування іншим особам текстів, думок чи ідей, яких вони не висловлювали чи не публікували.

2.4. Фальсифікація:

- необґрунтоване корегування результатів власних наукових досліджень чи виконання навчальних завдань (таке, що не базується на повторних чи додаткових дослідженнях, вимірюваннях або розрахунках, виправленні виявлених помилок тощо);
- наведення у письмових роботах здобувачів та в наукових роботах свідомо змінених літературних даних та даних, отриманих із інших джерел; зокрема, статистичних даних, результатів експериментів, розрахунків чи емпіричних досліджень, фотографій, аудіо- та відеоматеріалів тощо без належного обґрунтування причин і зазначення методики їх корегування;
- наведення неповної або викривленої інформації про апробацію результатів досліджень та розробок.

2.5. Обман:

- включення до співавторів наукових публікацій осіб, що не брали кваліфікованої участі в їх підготовці;
- невключення до співавторів наукових публікацій осіб, що брали кваліфіковану участь в їх підготовці;
- подання як результатів власної праці робіт, виконаних на замовлення іншими особами, або робіт, стосовно яких справжні автори надали згоду на таке використання;
- здавання або представлення різними особами робіт з однаковим змістом як результату власної навчальної діяльності;
- написання чужих варіантів завдань на контрольних заходах;
- використання системи прихованих сигналів (звукових, жестових та ін.) при виконанні групових контрольних заходів з однаковими варіантами;
- несамотійне виконання завдань у випадках, коли не дозволяється отримання допомоги, або не зазначення інформації про отриману допомогу, консультації, співпрацю;

- проходження процедур контролю знань підставними особами;
- симуляція погіршення стану здоров'я, хвороби з метою уникнення контрольних заходів;
- надання відгуків або рецензій на наукові або навчальні роботи без належного проведення їх експертизи.

2.6. Необ'єктивне оцінювання:

- свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти;
- невчасне повідомлення здобувачів освіти про систему оцінювання результатів навчання;
- застосування системи оцінювання, що не відповідає декларованим цілям та завданням теми, дисципліни, практики, освітньої програми тощо;
- відсутність об'єктивних критеріїв оцінювання.

3. Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними (педагогічними) працівниками та здобувачами вищої освіти у БНАУ

3.1. Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними, педагогічними та науковими працівниками Білоцерківського національного аграрного університету передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

3.2. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

4. Забезпечення ефективної системи запобігання академічному плагіату та його виявлення

4.1. Дії щодо забезпечення академічної доброчесності у БНАУ здійснюються за такими напрямками:

- забезпечення доброчесності поточних індивідуальних робіт студентів (курсів роботи, індивідуальні завдання тощо);
- забезпечення доброчесності кваліфікаційних робіт студентів;
- забезпечення доброчесності наукових публікацій у всіх наукових виданнях університету;
- забезпечення доброчесності дисертаційних робіт аспірантів і співробітників університету та робіт, що подаються до захисту у спеціалізованих радах (відповідно до вимог щодо підготовки та захисту дисертацій);
- забезпечення доброчесності на рівні інших видів наукової та навчально-методичної продукції співробітників та аспірантів університету;
- проведення системної інформаційно-роз'яснювальної та навчально-консультативної роботи з суб'єктами освітньої діяльності БНАУ щодо умов і правил дотримання академічної доброчесності.

4.2. Перед прийняттям кваліфікаційних робіт, поданих для захисту до екзаменаційних комісій, проводиться перевірка робіт на відсутність академічного плагіату.

4.3. Усі підготовлені до друку наукові праці та навчальні видання розглядаються на засіданнях (наукових семінарах) кафедр та інших структурних підрозділів, де працюють автори робіт.

4.4. Рекомендовані до друку наукові та навчально-методичні праці обов'язково перевіряються на відсутність академічного плагіату.

4.5. Перед поданням на розгляд Вченої ради періодичного наукового видання університету редакційна колегія перевіряє прийняті до опублікування статті на відсутність академічного плагіату.

4.6. Перед прийняттям дисертацій, поданих для захисту до спеціалізованих вчених рад університету, проводиться перевірка дисертації та автореферату на відсутність академічного плагіату. У разі виявлення академічного плагіату в дисертації на здобуття наукового ступеня така дисертація знімається з захисту, незалежно від стадії розгляду.

4.7. Для технічної підтримки перевірки наукових та навчальних праць на наявність академічного плагіату на офіційному сайті БНАУ розміщується посилання на сервіси з перевірки наукових праць на наявність плагіату.

5. Комісія з питань етики та академічної доброчесності

5.1. Комісія з питань етики та академічної доброчесності (далі – Комісія) – колегіальний експертно-консультативний орган, метою якого є

сприяння дотриманню етичних принципів і стандартів та розв'язанню етичних конфліктів між членами університетської спільноти.

5.2. Комісія наділяється правом одержувати і розглядати заяви щодо порушення цього Положення та надавати пропозиції адміністрації БНАУ щодо накладання відповідних санкцій.

5.3. У своїй діяльності Комісія керується Конституцією України, законодавством у сфері освіти та вищої освіти, нормативно-правовими актами Міністерства освіти і науки України, Статутом БНАУ, Етичним кодексом університетської спільноти БНАУ, Правилами внутрішнього розпорядку БНАУ, іншими нормативними актами БНАУ та цим Положенням.

5.4. Члени Комісії працюють на громадських засадах. Склад Комісії затверджується наказом ректора БНАУ. Діяльність комісії регулюється Положенням «Про комісію з питань етики та академічної доброчесності у Білоцерківському національному аграрному університеті».

5.5. До роботи Комісії можуть бути залучені внутрішні чи зовнішні експерти з питань, що розглядаються, без права участі в голосуванні.

5.6. Висновки Комісії мають рекомендаційний характер і керівництво Університету може брати їх до уваги, ухвалюючи рішення щодо порушника Етичного кодексу чи Положення про академічну доброчесність у Білоцерківському національному аграрному університеті».

6. Відповідальність за порушення академічної доброчесності

6.1. За порушення правил академічної доброчесності науково-педагогічні працівники можуть бути притягнуті до таких форм відповідальності:

- відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання;
- позбавлення присудженого наукового (освітньо-творчого) ступеня чи присвоєного вченого звання;
- відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;
- позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи обіймати визначені законом посади.

6.2. За порушення правил академічної доброчесності здобувачі вищої освіти притягуються до таких основних форм відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, екзамен, залік тощо) (*рішення вченої ради факультету*);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми (*рішення вченої ради факультету*);
- відрахування з університету (*рішення вченої ради університету*);
- позбавлення академічної стипендії (*рішення вченої ради університету*);

- позбавлення наданих університетом пільг з оплати навчання (рішення вченої ради університету).

6.3. Додатково до зазначених вище (визначених Законом України «Про освіту», ст. 42) видів академічної відповідальності БНАУ застосовує такі форми відповідальності науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти:

- усне зауваження від викладача або уповноваженого представника адміністрації (керівника кафедри, факультету тощо);
- попередження про можливість притягнення до академічної відповідальності;
 - повторне виконання завдання;
 - зниження оцінки за виконання завдання;
 - виключення з рейтингу претендентів на отримання академічної стипендії;
- позбавлення почесних звань, нагород, стипендій тощо, присуджених закладом вищої освіти;
- позбавлення права голосу у колегіальних органах управління закладу вищої освіти або обмеження права на участь у роботі таких органів на певний термін;
- позбавлення права брати участь у конкурсах на отримання фінансування наукових досліджень, стипендій, грантів тощо;
- відрахування чи звільнення.

6.4. За дії (бездіяльність), що Законом України «Про освіту» визнані порушенням академічної доброчесності, особа може бути притягнута до інших видів відповідальності з підстав та в порядку, визначених законом.

6.5. Кожна особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, має такі права:

- ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;
- особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;
- знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;
- оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності у суді.

7. Прикінцеві положення

7.1. Це Положення затверджується рішенням Вченої ради БНАУ та вводиться в дію наказом ректора БНАУ.

7.2. Здобувачі вищої освіти повинні бути ознайомлені з Положенням упродовж місяця з дня зарахування до БНАУ, а науково-педагогічні

працівники – під час прийому на роботу.

7.3. Зміни та доповнення до Положення розглядаються науково-методичною радою університету, затверджуються Вченою радою БНАУ та вводяться в дію наказом ректора БНАУ.

7.4. Відповідальність за актуалізацію Положення та контроль за виконанням його вимог несуть посадові особи БНАУ відповідно до їх функціональних обов'язків.

Розглянуто і схвалено науково-методичною комісією БНАУ
Протокол №4 від 09. грудня 2019 р.

Проректор з освітньої, виховної та
міжнародної діяльності

Т. М. Димань

Керівник навчально-методичного відділу
моніторингу якості освіти та виховної роботи

В. В. Зубченко

Начальник юридичного відділу

Я. Ф. Яцюк